

65
EL

FACTS

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

ISSN 1681-2715

Το δικαίωμά σας να εργάζεστε σε έναν υγιή και ασφαλή χώρο εργασίας — Συμβουλές προς τους νέους

Οι συνέπειες ενός εργατικού ατυχήματος ή μιας επαγγελματικής ασθένειας μπορεί να είναι ολέθριες για την υπόλοιπη ζωή σας και πρέπει να τις λάβετε πολύ σοβαρά υπόψη. Στο παρόν δελτίο παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σας. Ένα χωριστό δελτίο εξετάζει τους κινδύνους που πρέπει να προσέξετε.

Γιατί αποδίδεται τόσο μεγάλη σημασία στο πρόβλημα;

Σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές στατιστικές, στους εργαζόμενους νέους ηλικίας 18–24 ετών το ποσοστό των ατυχημάτων είναι κατά 50 % υψηλότερο από ό,τι σε άλλες ηλικιακές ομάδες εργαζομένων. Κάθε χρόνο εκατοντάδες χιλιάδες άτομα στην Ευρώπη τραυματίζονται ή αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας λόγω της εργασίας. Μερικοί γνωρίζουν τραγικό θάνατο, ορισμένοι δε από την πρώτη κιόλας ημέρα της εργασίας τους. Άλλες επαγγελματικές ασθένειες και παθήσεις όπως ο καρκίνος, η οσφυαλγία ή η κώφωση εξελίσσονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο τα περισσότερα από αυτά τα τραγικά περιστατικά θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

Ως νέος εργαζόμενος διατρέχετε μεγαλύτερο κίνδυνο, εάν δεν διαθέτετε σωματική ή νοητική ωριμότητα. Η νομοθεσία απαγορεύει την εκτέλεση ορισμένων επικίνδυνων εργασιών από νέους ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Εξάλλου, επειδή είστε νέος στο επάγγελμα και στο χώρο εργασίας, χαρακτηρίζεστε από έλλειψη πείρας σε ό,τι αφορά την εργασία και έλλειψη επίγνωσης των κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας καθώς και των μέτρων που πρέπει να λαμβάνει ο εργοδότης αλλά και εσείς για να τους αντιμετωπίσετε. Η συνειδητοποίηση των δυνητικών κινδύνων και η ασφάλεια κατά την εργασία απαιτούν κοινή λογική αλλά επίσης παρατηρητικότητα, κατάρτιση και πείρα. Έχετε δικαίωμα να υποβάλλετε ερωτήσεις για κάθε πιθανό κίνδυνο, αλλά μπορεί να μην αισθάνεστε βέβαιοι να ρωτάτε ανοιχτά ή να παραβλέπετε καταστάσεις, μη θέλοντας να δείξετε έλλειψη ενθουσιασμού ή φόβο στον εργοδότη ή τους συναδέλφους σας.

Είναι απλώς στατιστικές;

Μια 17χρονη κοπέλα έχασε τμήμα ενός δακτύλου κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής εργασίας της σε αρτοποιείο. Μόλις μία ώρα αφότου ξεκίνησε την εργασία, το χέρι της πιάστηκε σε ένα μηχάνημα. Το ελάττωμα της συσκευής ασφαλείας είχε αναφερθεί, αλλά δεν υπήρχε προκαθορισμένο πρόγραμμα συντήρησης. Η εργαζομένη δεν είχε λάβει την κατάλληλη κατάρτιση, ενώ ο επιβλέπων αγνοούσε ότι η κοπέλα χρησιμοποιούσε τη μηχανή.

Ένας 18χρονος που εργαζόταν σε εργοτάξιο υπέκυψε στα τραύματά του όταν έπεσε πάνω του το φορτίο ενός γερανού βάρους 750 kg από ύψος πέντε μέτρων. Οι νεαροί εργαζόμενοι δεν είχαν σαφείς αρμοδιότητες και δεν είχαν λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση, ενώ η εταιρεία δεν τηρούσε τις κατάλληλες διαδικασίες ασφαλείας.

Θέμα ύψιστης σημασίας

Η υγεία και η ασφάλεια δεν διέπονται απλώς από σύνολο βαρετών κανονισμών άνευ ουσίας. Στόχος είναι η προστασία της ασφάλειας και της υγείας σας, καθώς και η μελλοντική προστασία της υγείας σας, για την καλύτερη δυνατή ποιότητα ζωής. Δεν πρέπει να θέτετε σε κίνδυνο τη ζωή σας ή τη σωματική σας ακεραιότητα κατά την εργασία.

Εκτός από τη δική σας ασφάλεια, δεν πρέπει να θέτετε σε κίνδυνο ούτε τη ζωή των συναδέλφων σας. Σκεφθείτε τις τραγικές συνέπειες ενός ατυχήματος που μπορεί να προκαλέσετε σε έναν συνάδελφο, ακόμη και εάν δεν οφείλεται σε δική σας αμέλεια.

Πρέπει να γνωρίζετε τις πτυχές υγείας και ασφάλειας της εργασίας σας, τα μέτρα προστασίας που πρέπει να λαμβάνει ο εργοδότης αλλά και εσείς οι ίδιοι, καθώς και τα δικαιώματά σας.

Ο εργοδότης σας είναι υπεύθυνος για την ασφάλειά σας

Κάθε εργοδότης έχει νομική και ηθική υποχρέωση να σας προστατεύει. Πρέπει να εντοπίζει και να αξιολογεί τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια που υπάρχουν στο χώρο εργασίας καθώς και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης. Πηγή κινδύνου είναι οτιδήποτε μπορεί να προκαλέσει ασθένεια ή τραυματισμό. Ο κίνδυνος είναι η πιθανότητα αυτό να συμβεί. Τα περισσότερα ατυχήματα προκαλούνται είτε από εσφαλμένη εκτίμηση των κινδύνων είτε από έλλειψη μέτρων ελέγχου των κινδύνων. Στα ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν περιλαμβάνονται ο θόρυβος στην εργασία, τα χημικά προϊόντα, η ανύψωση φορτίων, η τοποθέτηση καλωδίων, η ολόημερη εργασία σε οθόνη Η/Υ ακόμη και ο εκφοβισμός από προϊστάμενους ή συναδέλφους. Οι εργοδότες υποχρεούνται επίσης να παρέχουν ειδική προστασία σε ομάδες εργαζομένων που κινδυνεύουν ιδιαίτερα, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι νέοι. Παραδείγματος χάρη, οι εργοδότες πρέπει να σας αναθέτουν εργασίες ανάλογες με τις ικανότητές σας και να σας εξασφαλίζουν επαρκή επίβλεψη.

Συμπληρωματικά μέτρα προστασίας για τους νέους ηλικίας κάτω των 18 ετών

Για τους νέους ηλικίας κάτω των 18 ετών εφαρμόζονται ειδικά μέτρα προστασίας. Συγκεκριμένα, απαγορεύονται οι εργασίες:

- που υπερβαίνουν αντικειμενικά τις φυσικές ή ψυχολογικές ικανότητές σας,
- που συνεπάγονται έκθεσή σας σε τοξικές ουσίες,
- που συνεπάγονται έκθεσή σας σε επιβλαβείς ακτινοβολίες,
- που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία λόγω ακραίων θερμοκρασιών ή λόγω θορύβων ή δονήσεων,
- που μπορεί να προκαλέσουν ατυχήματα τα οποία οφείλονται στην έλλειψη πείρας, την έλλειψη κατάρτισης ή την έλλειψη προσοχής στα θέματα ασφάλειας.

Εκτός εάν έχετε παύσει να υπόκειστε στην υποχρέωση σχολικής φοίτησης, πρέπει να σας παρέχεται επαγγελματική κατάρτιση, κατάλληλη επίβλεψη, και ο εργοδότης σας πρέπει να σας εξασφαλίζει την κατάλληλη προστασία.

Το τεχνικό δελτίο «Προστασία των νέων στους χώρους εργασίας» παρέχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους περιορισμούς που υφίστανται σε θέματα εργασιακών καθηκόντων, ηλικίας και ωρών εργασίας, καθώς και σχετικά με τους αυστηρούς περιορισμούς με βάση την ηλικία, στις λεγόμενες «ελαφρές εργασίες», οι οποίες εκτελούνται από παιδιά που αφήνουν το σχολείο κάτω από το ελάχιστο όριο ηλικίας —όπου αυτό επιτρέπεται—, κατά την περίοδο των διακοπών ή παράλληλα με τη φοίτησή τους. Για τις ακριβείς προϋποθέσεις και όρους, συμβουλευτείτε σχετικά την εθνική νομοθεσία.

Δραστηριοποιηθείτε — Μάθετε τα δικαιώματά σας

Δικαιούστε:

- να ενημερώνεστε για τους κινδύνους που υπάρχουν στο χώρο εργασίας, τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνετε για την ασφάλειά σας καθώς και στην περίπτωση ατυχήματος ή την κατάσταση έκτακτης ανάγκης·
- να λαμβάνετε δωρεάν συγκεκριμένες πληροφορίες, οδηγίες και κατάρτιση στα θέματα αυτά με βάση τις ανάγκες κάθε εργασίας·
- να σας παρέχεται δωρεάν ο κατάλληλος εξοπλισμός προστασίας·
- να συμμετέχετε με την υποβολή ερωτήσεων και την αναφορά των επικίνδυνων πρακτικών ή συνθηκών, καθώς και να ζητείται από τον εργοδότη η γνώμη σας σε θέματα ασφάλειας.

Εάν έχετε αμφιβολίες σχετικά με οποιαδήποτε πτυχή ασφάλειας της εργασίας σας ή των καθηκόντων σας, έχετε το δικαίωμα και την ευθύνη να επιστήσετε την προσοχή του επιβλέποντα. Τέλος, έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε μη ασφαλείς εργασίες. Δεν είστε υποχρεωμένος να εκτελέσετε επικίνδυνες εργασίες, απλώς και μόνο επειδή σας ανατίθενται από τον προϊστάμενό σας ή επειδή όλοι οι άλλοι τις εκτελούν.

Δραστηριοποιηθείτε — Κρατήστε υπεύθυνη στάση

Η ασφάλεια δεν αποτελεί μόνο υποχρέωση του εργοδότη, και η εργασία δεν είναι παιχνίδι. Βάσει της νομοθεσίας πρέπει να μεριμνάτε για τη δική σας ασφάλεια και την ασφάλεια των άλλων και να συνεργάζεστε με τον εργοδότη σας σε θέματα υγείας και ασφάλειας. Για παράδειγμα πρέπει:

- να εφαρμόζετε όλους τους κανόνες, οδηγίες και τα προβλεπόμενα από την κατάρτιση σχετικά με την ασφαλή χρήση εξοπλισμού και μηχανημάτων, διατάξεων προστασίας και ατομικού εξοπλισμού προστασίας όπως γάντια και μάσκες, και
- να αναφέρετε στον επιβλέποντα κάθε πηγή κινδύνου στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας.

Ζητήστε βοήθεια

- Γνωστοποιήστε το πρόβλημα στον προϊστάμενό σας.
- Να αναφέρετε το πρόβλημα στον εκπρόσωπο των εργαζομένων για την ασφάλεια ή στο σωματείο, εάν έχει οριστεί.
- Να ενημερώσετε τον γιατρό, το νοσηλευτικό προσωπικό ή κάποιον άλλο υπεύθυνο για την επαγγελματική υγεία, εάν υπάρχει. Εάν επισκεφθείτε τον οικογενειακό σας γιατρό σχετικά με ένα πρόβλημα, εξηγήστε του το είδος της εργασίας που εκτελείτε.
- Συμβουλευτείτε τους γονείς σας.
- Συμβουλευτείτε τους καθηγητές σας, εάν φοιτάτε ακόμη στο σχολείο, ή τους υπεύθυνους των προγραμμάτων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή κατανομής του προσωπικού σε θέσεις εργασίας.
- Μιλήστε με έναν ενήλικα τον οποίο εμπιστεύεστε.
- Εάν χρειαστεί, επικοινωνήστε με την επιθεώρηση εργασίας/υγείας και ασφάλειας για να καταθέσετε σχετική καταγγελία.

Πηγές πληροφόρησης: Πηγές σχετικά με τους νέους και την ασφάλεια στην εργασία διατίθενται στη διεύθυνση <http://ew2006.osha.eu.int/>. Πληροφορίες σχετικά με τις μεμονωμένες πηγές κινδύνου και τους κινδύνους στους διάφορους χώρους εργασίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://osha.eu.int>. Περιλαμβάνονται πηγές πληροφοριών από τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, συνδικαλιστικές οργανώσεις και επαγγελματικά σωματεία.

Περισσότερες πληροφορίες

Ελλάδα: πληροφόρηση από τον εθνικό εστιακό πόλο: www.ypakp.gr
Κύπρος: πληροφόρηση από τον εθνικό εστιακό πόλο: www.mlsi.gov.cy

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Τηλ. (34) 944 79 43 60, φαξ (34) 944 79 43 83

information@osha.eu.int